

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ELEANOR SHARPSTON
esitatud 23. aprillil 2015¹

Kohtuasi C-95/14

**Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC)
Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e
Componenti (UNI.CO.PEL)
versus
FS Retail
Luna srl
Gatsby srl**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunale di Milano (Itaalia))

Kohustus esitada etiketil kauba päritolu — Siseriiklikud õigusaktid, mille järgi tuleb välismaal toodetud toodete etiketil märkida päritoluriik, kasutades itaaliakeelseid sõnu *cuoio*, *pelle* või *pelliccia* — Direktiivi 98/34/EÜ kohaselt teatatud meetme osas ooteaja kohustuse täitmata jätmine — Tehniliste eeskirjade mittekohaldatavus eraõiguslike isikute vahelises vaidluses — Kaupade vaba ringlus — ELTL artikkel 34 — Samaväärse toimega meetmed — Direktiivi 94/11/EÜ tõlgendamine

1. Itaalia ametiasutused kehtestasid kohustuse kinnitada välisriikides toimunud töötlemise (näiteks parkimise²) teel saadud nahale päritoluriigile viitav etikett, kusjuures sellisest nahast toodetud nahktoodetel, eelkõige jalatsitel kasutatakse itaaliakeelseid termineid *cuoio* (nahk), *pelle* (ehtne nahk) või *pelliccia* (karusnahk) (või nende tuletisi või sünonüüme). Kaks organisatsiooni on alustanud menetlust Tribunale di Milanos, taotledes seda, et ettevõtjad ei saaks Itaalias turustada jalatseid, mis ei vasta neile märgistamisnõuetele. Käesolevas eelotsusetaotluses soovitakse Euroopa Kohtult teada, kas selline märgistamisnõue on vastuolus ELTL artiklitega 34–36, mis reguleerivad kaupade vaba ringlust ja/või direktiiviga 94/11/EÜ³ (edaspidi „jalatsite märgistamise direktiiv”) ja/või ajakohastatud tolliseadustikuga.⁴ Veel üks oluline küsimus, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole sõnaselgelt esitanud, puudutab seda, kas direktiivi 98/34/EÜ⁵ sätted võivad muuta siseriikliku märgistamisnõude mittekohaldatavaks.

1 — Algkeel: inglise.

2 — Nahkade töötlemine selleks, et saada nahka, mis on suurema kestvusega ja lagunemiskindlam kui töötlemata materjal.

3 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. märsi 1994. aasta direktiiv tarbijale müügiks ette nähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1994, L 100, lk 37, ELT eriväljaanne 13/13, lk 173), mida on muudetud 1) aktiga Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (ELT 2003, L 236, lk 33); 2) nõukogu 20. novembri 2006. aasta direktiiviga 2006/96/EÜ, millega kohandatakse teatavaid direktiive kaupade vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT 2006, L 363, lk 81) ja 3) nõukogu 13. mai 2013. aasta direktiiviga 2013/15/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive kaupade vaba liikumise valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT 2013, L 158, lk 172).

4 — Vt käesolev ettepanek, punkt 3.

5 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337; edaspidi „direktiiv 98/34”).

Liidu õigusnormid

Euroopa Liidu toimimise leping

2. ELTL artikliga 34 keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed. Artiklis 35 sätestatakse samasugused tingimused seoses ekspordiga. Artikliga 36 on ette nähtud, et liikmesriigid võivad proportsionaalselt piirata kaupade liikumist, kui seda õigustavad teatud lubatud alused.⁶

Tolliseadustik

3. Ajakohastatud tolliseadustiku artikkel 36⁷ kuulub sätete hulka, millega nähakse ette reeglid kauba mittesooduspäritolu määramiseks eesmärgiga kohaldada ühist tollitariifistikku, meetmeid, mis ei kuulu tariifsete meetmete hulka ning mis on kehtestatud konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi reguleerivate ühenduse õigusaktidega, või muid kauba päritoluga seonduvaid ühenduse meetmeid.⁸ Artikli 36 alusel loetakse kaup, mis on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil, kõnealusest riigist või kõnealuselt territooriumilt pärinevaks kaubaks.⁹ Kaup, mille tootmisega on seotud rohkem kui üks riik või territoorium, loetakse pärinevaks sellest riigist või sellelt territooriumilt, kus kaup läbis viimase olulise töötamise.¹⁰

4. Tribunale di Milano nimetab oma eelotsusetaotluses ka määruse (EL) nr 952/2013 artiklit 60.¹¹ Artikli 60 lõige 1 on sõnastatud samamoodi kui määruse nr 450/2008 artikli 36 lõige 1. Artikli 60 lõige 2 näeb ette: „Kaup, mille tootmisega on seotud rohkem kui üks riik või territoorium, loetakse pärinevaks sellest riigist või sellelt territooriumilt, kus selleks seadmeatud ettevõttes toimus selle kauba viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetaolus.” Kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal ei olnud see säte aga veel jõustunud.¹² Seega käsitlen ma eelotsusetaotlust nõnda, justkui viitaks see määruse nr 450/2008 artiklile 36.¹³

Jalatsite märgistamise direktiiv

5. Direktiiv võeti vastu selleks, et tegeleda ühendusesisest jalatsikaubandust mõjutavate probleemidega. Liikmesriikide erinevad märgistamisnõuded suurendasid ettevõtjate kulutusi ja takistasid vaba ringlust.¹⁴ Leiti, et neid probleeme saab kõige tõhusamalt lahendada liidu tasandil võetavate meetmetega. Seetõttu kehtestas seadusandja ühtlustamisemeetme, milles nähti ette üksnes need nõuded, mida peeti jalatsite vaba liikumise jaoks möödapääsmatuks.¹⁵

6 — Artiklis 36 loetletud artikli 34 erandite hulgas on alused, mis puudutavad kõlblust, avalikku korda või avalikku julgeolekut; inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitset; kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitset.

7 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 450/2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ajakohastatud tolliseadustik) (ELT 2008, L 145, lk 1; edaspidi „ajakohastatud tolliseadustik”).

8 — Artikkel 35.

9 — Artikli 36 lõige 1.

10 — Artikli 36 lõige 2.

11 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2013. aasta määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1).

12 — See on kohaldatav alates 1. juunist 2016 (vt määruse nr 952/2013 artikli 288 lõige 2).

13 — UNIC ja UNI.CO.PEL, Euroopa Komisjon ja Rootsi valitsus viitavad oma Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes seisukohtades nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307). See määrus asendati aga määrusega nr 450/2008 (vt selle määruse artikkel 186). Nagu Rootsi on rõhutanud, muutusid viimati nimetatud määruse sätted kohaldatavaks kõige hiljem 24. juunil 2013 (vt artikli 188 lõige 2) – seega enne 27. septembrit 2013, mil alustati menetlust eelotsusetaotluse esitanud kohtus. Niisiis kehtis kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal määruse nr 450/2008 artikkel 36.

14 — Vt jalatsite märgistamise direktiivi põhjendus 1.

15 — Vt jalatsite märgistamise direktiivi põhjendused 2, 3, 5 ja 7.

6. Jalatsite märgistamise direktiiv on kohaldatav müügiks ette nähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamise suhtes ja määratleb „jalatsid” kui „tallaga tooted, mis on ette nähtud jala kaitsmiseks või katmiseks” (artikli 1 lõige 1).¹⁶ Märgistusega tuleb anda teavet jalatsi kolme osa kohta, nagu on määratletud I lisas¹⁷, nimelt pealse, voodri ja sisetalla ning välistalla kohta (artikli 1 lõige 2). Jalatsite koostisele tuleb viidata I lisas ette nähtud piktogrammide või kirjaliku teabe abil.¹⁸ See teave peab vastama ka artiklis 4 sätestatud märgistamisnõuetele.

7. Artikli 2 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõik turuleviidavad jalatsid vastavad jalatsite märgistamise direktiivis esitatud märgistamisnõuetele, ilma et see piiraks teiste vastavate ühenduse sätete kohaldamist.

8. Artikkel 3 näeb ette: „Ilma et see piiraks teiste vastavate ühenduse sätete kohaldamist, ei keela ega takista liikmesriigid käesoleva direktiivi märgistamisnõuetele vastavate jalatsite turuleviimist, kohaldades teatavat tüüpi jalatsite või üldiselt jalatsite märgistamist hõlmavaid ühtlustamata siseriiklikke sätteid.”

9. Artikli 4 lõikes 1 välja toodud märgistamisnõuded on järgmised: „Märgistus peab andma teavet I lisa kohaselt kindlaksmääratud materjali kohta, mida on vähemalt 80% pealse ning voodri ja sisetalla pinnal ja vähemalt 80% välistallast. Kui ühtki materjali ei ole vähemalt 80%, tuleks teavet anda kahe peamise jalatsi koostises kasutatud materjali kohta.” Artikli 4 lõikes 2 on täpsustatud, et teave tuleb anda jalatsil, kasutades selleks „kas piktogramm[e] või kirjalik[k]u tea[vet] vähemalt ühes või mitmes tarbijaliikmesriigi poolt asutamislepingu kohaselt kindlaksmääratud keeles, nagu on määratletud ja esitatud I lisas.” Liikmesriigid peavad tagama, et tarbijaid teavitatakse küllaldaselt nende piktogrammide tähendusest, sellised sätted ei tohi aga tekitada kaubandustökkeid. Märgistus tuleb kinnitada vähemalt iga jalatsipaari ühele jalatsile; see peab olema nähtav, kindlalt kinnitatud ja ligipääsetav; märgistus ei tohi tarbijat eksitada (artikli 4 lõiked 3 ja 4).

10. Artiklis 5 on sätestatud: „Käesoleva direktiiviga ette nähtud teabele võib märgistuses vajaduse korral lisada täiendavat tekstiteavet. Artikli 3 kohaselt ei või liikmesriigid siiski keelata ega takistada käesoleva direktiivi nõuetele vastavate jalatsite turuleviimist.”

Direktiiv 98/34

11. Direktiivi 98/34 eesmärk on aidata vältida uute kaubandustökete loomist siseturul. Nõudes, et liikmesriigid teavitaksid tehniliste eeskirjade eelnõudest enne nende vastuvõtmist ja järgiksid üldjuhul enne asjassepuutuva eeskirja vastuvõtmist vähemalt kolme kuu pikkust ooteaega (vt tagapool käesolev ettepanek, punkt 14), et teistel liikmesriikidel ja komisjonil oleks võimalus esitada küsimusi võimalike kaubandustökete kohta, kehtestatakse sellega selguse ja arusaadavuse ning ennetava kontrolli mehhanism.¹⁹

12. Artikli 1 järgmised määratlused on asjakohased:

„1. *toode* – iga tööstuslikult valmistatud toode ja põllumajandustoode [...]

[...]

16 — Jalatsite märgistamise direktiiviga hõlmatud toodete mittetäielik loetelu on esitatud II lisas.

17 — I lisa on taasesitatud käesoleva ettepaneku lisana. Esimeses punktis on jalatsi osi (pealne, vooder ja sisetald ning välistald) puudutavad määratlused ja neile vastavad piktogrammide või kirjalik teave. Sõna „nahk” on määratletud punkti 2 alapunkti a alajaotises i, milles on samuti esitatud sellele materjalile vastav piktogramm (lihtne stiliseeritud loomanaha kujutis).

18 — Naha kirjeldamiseks on direktiivis kasutatud itaaliakeelset terminit „cuoio”. Selle (heaks kiidetud) termini kasutamine näib aga kaasa toovad ka seaduse nr 8/2013 kohaldamise (vt käesolev ettepanek, punkt 15). Põhikohtuasjas küsimuse all olevate jalatsite märgistuse kohta vt käesolev ettepanek, punktid 16 ja 63.

19 — Direktiivi põhjendused 2–6.

3. *tehniline spetsifikatsioon* – dokumendis sisalduv spetsifikatsioon, millega nähakse ette toote nõutavad omadused, nagu kvaliteet [...], sealhulgas nõuded toote [...] pakendamise, märgistamise või etikettimise [...] kohta.

[...]

11. *tehnilised eeskirjad* – tehnilised spetsifikatsioonid [...], mille järgimine [...] on *de jure* või *de facto* kohustuslik [...], mis keelavad toote valmistamise, impordi, turustamise või kasutamise [...]

[...]”.

13. Artikli 8 kohaselt peavad liikmesriigid edastama komisjonile viivitamata kõik tehniliste eeskirjade eelnõud, mida nad soovivad vastu võtta. Samuti peavad nad komisjonile teatama ka põhjused, miks selliste tehniliste eeskirjade kehtestamine on vajalik, kui neid põhjusi ei ole eelnõus juba selgitatud. Komisjon teatab liikmesriikidele viivitamata eelnõust ja kõikidest temale edastatud dokumentidest. Artikli 8 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid võivad teha tehniliste eeskirjade eelnõu edastanud liikmesriigile märkusi. See liikmesriik peab nii palju kui võimalik arvestama neid märkusi tehniliste eeskirjade edaspidisel ettevalmistamisel. Artikli 8 lõike 3 alusel peavad liikmesriigid edastama komisjonile viivitamata tehniliste eeskirjade lõpliku teksti.

14. Artikli 9 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid lükkavad tehniliste eeskirjade eelnõu vastuvõtmise edasi kolme kuu võrra alates päevast, mil komisjon sai artikli 8 lõikes 1 ette nähtud teabe (edaspidi „ooteaeg”). See aeg pikeneb kuue kuuni, juhul kui komisjon või teine liikmesriik esitab üksikasjaliku arvamuse, mille kohaselt võib kavandatud meede põhjustada takistusi kaupade vabale liikumisele siseturul (artikli 9 lõige 2). Ooteaeg pikeneb 12 kuuni, kui komisjon teatab kolme kuu jooksul pärast artikli 8 lõike 1 alusel teabe saamist oma kavatsusest teha ettepanek vastu võtta selle tehnilise eeskirja eelnõuga samas küsimuses õigusakt (artikli 9 lõige 3).²⁰

Siseriiklikud õigusaktid

15. Seadus nr 8/2013, millega kehtestatakse uued sätted terminite *cuoio*, *pelle*, *pelliccia* ja nende tuletiste või sünonüümide kasutamise kohta, avaldati 30. jaanuaril 2013 ametlikus väljaandes *Gazzetta Ufficiale* nr 25 ja jõustus 14. veebruaril 2013. Seadusega nr 8/2013 kehtestatakse kohustus kinnitada välisriikides töödeldud toodetele päritoluriigile viitav märgistus, milles on kasutatud neid itaaliakeelseid termineid. Tribunale di Milano eelotsusetaotluses on viidatud sellele, et komisjoni teavitati seadusest nr 8/2013 21. detsembril 2012 viitenumbri 2012/667/I all.²¹ Seetõttu tuli sellele direktiivi 98/34 artikli 9 lõike 1 kohaselt kohaldada vähemalt esialgset kolmekuulist ooteaega.²²

Asjaolud, menetlus ja eelotsuse küsimused

16. Põhikohtuasja kostjad FS Retail srl, Luna srl ja Gatsby srl on Itaalias jalatseid turustavad ettevõtjad. Kõnealuste jalatsite sisetallal on itaaliakeelne tekst *pelle* või *vera pelle* (ehtne nahk). Osa asjassepuutuvatest jalatsitest on toodetud Hiina Rahvavabariigis. Nende jalatsite päritolule viitab välistallale kinnitatud plastetikett. Põhikohtuasja asjaoludest ei selgu, kas muud asjassepuutuvad jalatsid (mille päritoluriigiks ei ole märgitud Hiinat) on pärit teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest.

20 — Teenuseid puudutavate eeskirjade üksikasjalikud reeglid ja ooteaeg (mis ei ole praegu asjakohased) on kaupade omadest pisut erinevad. Esineb ka erandeid (mis ei ole praegu asjakohased), mis võimaldavad direktiivi 98/34 reguleerimisalasse jäävaid kiireloomulisi või erakorralisi meetmeid pärast nendest teavitamist viivitamata jõustada.

21 — Minu otsing komisjoni siseturu peadirektoraadi hallatavas tehniliste normide teabesüsteemis (edaspidi „TRIS teabesüsteem”) viitab aga sellele, et seaduse nr 8/2013 eelnõu jõudis komisjoni 29. novembril 2012.

22 — Vt käesolev ettepanek, punkt 46.

17. Parkimistööstust esindav kutseliit Unione nazionale industria conciaria (edaspidi „UNIC”) ja Itaalia tarbijaühendus Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (edaspidi „UNI.CO.PEL”) (edaspidi „hagejad”) pöördusid esialgse õiguskaitse taotlusega Tribunale di Milanosse, tuginedes sellele, et kostjad olid rikkunud seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2. Hagejad leiavad, et itaaliakeelsete terminite kasutamine nahast sisetalla kirjeldamisel ilma viiteta päritoluriigile eksitab tarbijaid, sest jätab mulje, et kasutatud nahk ja/või kogu toode on pärit Itaaliast. Lisaks sellele on selliste toodete puhul itaaliakeelsete terminite kasutamise puhul tegemist ebaausa konkurentsiga EL-i-väliste tootjate poolt Itaalia naha- ja jalatsitööstuse kahjuks, kuivõrd Itaalia päritolu naha kasutamine on omadus, mis esineb üksnes Itaalia nahast tehtud jalatsite puhul.

18. Kõik kolm kostjat vaidlesid esialgsele õiguskaitse taotlusele vastu, tuginedes erinevatele põhjustele: i) asjassepuutuvad jalatsid vastavad jalatsite märgistamise direktiivi nõuetele ja ii) niivõrd, kuivõrd teatud jalatsite päritoluriigiks on märgitud Hiina, on nad kooskõlas seadusega nr 8/2013 ja Itaalia tarbijad on asjassepuutuvate toodete päritolust nõuetekohaselt teavitatud, nii et nende toodete turustamine Itaalias peaks olema lubatud (Gatsby); iii) komisjoni teavitati seadusest nr 8/2013 kui tehnilisest eeskirjast direktiivi 98/34 tähenduses, kuid see võeti vastu enne selle direktiivi artiklis 9 ette nähtud esialgse ooteaja lõppemist, mistõttu ei saa seda põhikohtuasjas kohaldada (Luna); ja iv) seadus nr 8/2013 on ebaproportsionaalne, kuivõrd tootjad võivad omal algatusel viidata sellele, kas nende tooted on Itaalia päritolu (FS Retail).

19. Sellest tulenevalt palub Tribunale di Milano, et Euroopa Kohus teeks eelotsuse kuue omavahel seotud küsimuse suhtes, mida on tõenäoliselt parem mõista kokkuvõetult.

20. Need küsimused puudutavad erinevaid võimalusi, mille puhul võib liidu õigusega olla vastuolus seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõike 2 kohaldamine sellistele nahast valmistatud toodetele:

- mida on seaduslikult töödeldud või turule viidud teistes liikmesriikides või
- mis on saadud välisriikides töötlemise teel ja mida ei ole veel liidus seaduslikult turule viidud.

21. Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et kui tootel on itaaliakeelne sõna *pelle*, kohustab seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõige 2 mõlemal juhul kinnitama toodetele päritoluriigile viitava märgistuse. Ta soovib teada, kas selline nõue võib olla vastuolus:

- ERTL artiklitega 34–36, kui liikmesriikidevahelise koguselise piiranguga samaväärse toimega meede, mida ei õigusta ükski lubatud alus (esimene ja teine küsimus);
- jalatsite märgistamise direktiivi artiklitega 3 ja 5, mille kohaselt ei või liikmesriigid keelata ega takistada selle direktiivi märgistamisnõuetele vastavate jalatsite turuleviimist (kolmas ja neljas küsimus); või
- määruse nr 952/2013 artikliga 60 (varem määruse nr 450/2008 artikkel 36), mis määratleb päritoluriigi (viies ja kuues küsimus).

22. Kirjalikud seisukohad esitasid UNIC ja UNI.CO.PEL, Gatsby, Saksamaa, Madalmaade ja Rootsi valitsus ning komisjon. Pärast Euroopa Kohtu palvet, et pooled vastaksid komisjoni kirjalikes seisukohtades esitatud küsimusele selle kohta, kas seadus nr 8/2013 ei ole rakendatav seetõttu, et see võeti vastu direktiivi 98/34 artikli 9 lõikes 1 ette nähtud ooteaja sätteid rikkudes, toimus 15. jaanuaril 2015 kohtuistung. Teised kirjalikke seisukohti esitanud pooled ei olnud seda küsimust puudutanud ja seda küsimust ei esitanud ka eelotsusetaotluse esitanud kohus. Kohtuistungil esitasid UNIC ja UNI.CO.PEL, Tšehhi Vabariik, Saksamaa ja komisjon oma seisukohad ka suuliselt.

Hinnang

Sissejuhatavad märkused

23. Kohtuistungil leidsid UNIC ja UNI.CO.PEL enne Euroopa Kohtu küsimustele vastamist, et esmalt peaks Euroopa Kohus uurima seda, kas eelotsusetaotlus tuleks tagasi võtta, sest eelotsusetaotluses kirjeldatud siseriikliku õiguse raamistik on vahepeal muutunud. Nad viitasid sellele, et seadus nr 8/3013 on alates 10. novembrist 2014 tühistatud ja komisjoni on direktiivi 98/34 kohaselt teavitatud uuest nahktooteid reguleerivast dekreetseadusest.²³

24. Eelotsusetaotluse tagasivõtmine on pigem taotluse esitanud kohtu eesõigus kui Euroopa Kohtu küsimus. Igal juhul ei arva ma, et käesolevat eelotsusetaotlust peaks sellest aspektist käsitlema.

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, et hagejate esialgse õiguskaitse taotlus tugineb seadusele nr 8/2013, mis selle kohtu hinnangul nägi põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal ette asjakohase õigusliku raamistiku. Kehtib eeldus, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased.²⁴ Seda seetõttu, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt põhineb ELTL artiklis 267 kehtestatud menetlus liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel ning Euroopa Kohtul on pädevus otsustada üksnes selles artiklis osutatud liidu õigusaktide tõlgenduse või kehtivuse üle. Euroopa Kohtu pädevuses ei ole hinnata siseriiklike õigusnormide tõlgendust ega otsustada liikmesriigi kohtu poolt nendele sätetele antud tõlgenduse õigsuse üle. Euroopa Kohus on kohustatud arvesse võtma eelotsuse küsimuste faktilist ja õiguslikku konteksti nii, nagu see on määratletud eelotsusetaotluses. Siseriikliku kohaldatava õigusnormi kindlakstegemine on siseriikliku õiguse tõlgendamise küsimus, mis ei kuulu seega Euroopa Kohtu pädevusse.²⁵

26. Asjassepuutuvate siseriiklike õigusaktide kohaldamise osas tuleb Euroopa Kohtul seega lähtuda olukorrast, mis antud siseriikliku kohtu arvates on tuvastatud.²⁶ Sellest tulenevalt peaks Euroopa Kohus eelotsuse küsimustele vastama.

Eelotsuse küsimustega seotud üldised küsimused

27. Sisuliselt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas liidu õigusega, eelkõige ELTL artiklitega 34–36 ja/või jalatsite märgistamise direktiiviga ja/või ajakohastatud tolliseadustikuga on vastuolus seaduse nr 8/2013 kohaldamine põhikohtuasjas. Ta ei ole esitanud küsimust direktiivi 98/34 kohaldatavuse kohta.

28. Sellegipoolest väidab komisjon oma kirjalikes seisukohtades, et direktiivi 98/34 ooteaja nõuete rikkumise tõttu ei ole seadus nr 8/2013 ühelgi juhul rakendatav. Istungil kinnitas Saksamaa valitsus, et ta jagab seda seisukohta.

23 — Ilmselt kehtestatakse uue meetmega taas 1966. aastal kehtestatud kord. Kuivõrd Itaalia valitsus ei esitanud kirjalikke seisukohti ega osalenud kohtuistungil, ei olnud Euroopa Kohtul võimalik seda koos kõnealuse liikmesriigi esindajatega täiendavalt uurida. Samuti ei tea Euroopa Kohus seda, kas seaduse nr 8/2013 kehtestamisel kavatses Itaalia valitsus tugineda jalatsite märgistamise direktiivi artikli 4 lõikele 4, mis näeb ette, et märgistus ei tohi tarbijat eksitada (vt käesolev ettepanek, punkt 9). Seega käesolevas eelotsusetaotluses ma seda küsimust põhjalikumalt ei analüüsi.

24 — Kohtuotsus OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika.

25 — Kohtuotsus Texdata Software, C-418/11, EU:C:2013:588, punktid 28, 29 ja 41 ning seal viidatud kohtupraktika.

26 — Kohtuotsus Kaba, C-466/00, EU:C:2003:127, punkt 41.

29. Ma nõustun selle vaatenurgaga. Samuti leian ma, et seadus nr 8/2013 on kokkusobimatu nii ELTL artiklitega 34–36 kui ka jalatsite märgistamise direktiiviga.²⁷

30. Kas Euroopa Kohus peaks eelotsusetaotluse esitanud kohtule vastamisel käsitlema direktiivi 98/34?

31. Esmalt on selge, et eelotsusetaotluse esitanud kohus võiks teha põhikohtuasjas otsuse, tuginedes Euroopa Kohtu vastusele, et seaduse nr 8/2013 rakendamine on vastuolus direktiiviga 98/34.

32. Teiseks, ELTL artiklis 34 ette nähtud liikmesriikidevaheliste koguseliste impordipiirangute ja kõigi samaväärse toimega meetmete keelu kontekstis on direktiiv 98/34 instrument, mis on *sui generis* loodud selleks, et kaitsta kaupade vaba ringlust ja edendada kaupade ja teenuste siseturu tõrgeteta toimimist.²⁸ See tagab selle, et enne, kui võetakse vastu uued tehnilised eeskirjad, mis võivad luua kaubandustõkkeid, teavitatakse sellest komisjoni ja teisi liikmesriike. Seega on direktiivi 98/34 näol tegemist ennetava kontrolli vahendiga.²⁹ Kuigi vastab tõele, et direktiiviga 98/34 nähakse ette menetlus läbipaistvuse tagamiseks ja teabe vahetamiseks tehniliste standardite ja eeskirjade suhtes ning selles endas ei kehtestata materiaalõigusnorme, on ooteaja järgimata jätmise oluline menetlusviga, mille tagajärjel ei ole asjassepuutuv tehniline eeskiri rakendatav.³⁰

33. Kuigi väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa Euroopa Kohus muuta siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusi³¹, tuleb neid küsimusi käsitleda lähtudes kõigist liidu õigusnormidest, mis on tõenäoliselt asjakohased põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks.³² ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotluse puhul, milles taotletakse liidu õigusnormide tõlgendamist, on Euroopa Kohtu ülesanne anda siseriiklikule kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Euroopa Kohtu ülesanne on tõlgendada kõiki liidu õiguse sätteid, mida siseriiklikud kohtud vajavad oma kohtuasjade lahendamiseks, isegi kui need kohtud ei ole selliseid sätteid Euroopa Kohtule esitatud küsimustes otseselt maininud.³³ Eelkõige on see nii juhul, kui tegemist on ilmse õigusküsimusega, mis võib olla siseriikliku kohtu otsuse tegemiseks asjakohane. Sel juhul (nagu ka praegu) võib Euroopa Kohus seda käsitleda.

34. Olukord on aga erinev, kui Euroopa Kohtul palutakse teha otsus liidu õigusakti *kehtivuse* kohta. Sel juhul ei saa Euroopa Kohut kohustada käsitlema alust, mida siseriiklik kohus ei ole välja toonud.³⁴

35. Käesolev eelotsusetaotlus puudutab liidu õiguse tõlgendamise, mitte selle kehtivusega seotud küsimusi. Andes direktiivi 98/34 asjakohaste sätete tõlgenduse, täidaks Euroopa Kohus lihtsalt oma ülesannet analüüsida eelotsuse küsimusi, lähtudes *kõigist* liidu õigusnormidest, mis on põhikohtuasja lahendamisel asjakohased.

36. Istungil esitas Tšehhi Vabariik aga teistsuguse vastuväite. Küsimusele, kas direktiiv 98/34 muudab seaduse nr 8/2013 mittekohaldatavaks, eelneb (tema väitel) küsimus, kas siseriiklik kohus peaks seda küsimust omal algatusel käsitlema. Tšehhi Vabariik väidab, et siseriiklikel kohtutel ei ole sellist kohustust kolmel põhjusel: i) tulenevalt kohtu passiivsuse põhimõttest tsiviilmenetluses (laialdaselt

27 — Vt käesolev ettepanek, punkt 48 jj.

28 — Kohtuotsus Fortuna jt, C-213/11, C-214/11 ja C-217/11, EU:C:2012:495, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika.

29 — Vt direktiivi 98/34 põhjendused 2–6 ja käesolev ettepanek, punkt 11.

30 — Kohtuotsus Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, punkt 44.

31 — Kohtuotsused Dumon ja Froment, C-235/95, EU:C:1998:365, punktid 25–27, ja RLSAN., C-108/98, EU:C:1999:400, punktid 16 ja 17.

32 — Kohtuotsus Efir, C-19/12, EU:C:2013:148, punkt 27.

33 — Kohtuotsus Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, punkt 39.

34 — Kohtuotsus Simon, Evers & Co, C-21/13, EU:C:2014:2154, punktid 26–28.

tunnustatud siseriiklik menetlusnorm) ei ole võimalik väljuda poolte hagide raamidest;³⁵ ii) Euroopa Kohtu praktikas seoses tarbijakaitsega välja kujunenud siseriikliku menetlusautonoomia põhimõtte erandit³⁶ ei tohiks direktiivile 98/34 analoogia korras kohaldada; ja iii) nõudmine, et siseriiklikud kohtud otsustaksid sellistel asjaoludel nagu käesolevas asjas, kas siseriiklikud õigusnormid kujutasid endast tehnilisi eeskirju direktiivi 98/34 artikli 1 punkti 11 tähenduses, asetaks neile ebarealistliku ja raske koorma.

37. Ma arvan, et need vastuväited ei ole põhjendatud.

38. Esmalt näib mulle, et Tšehhi valitsus soovib, et Euroopa Kohus läheneks sellele küsimusele, tuginedes üldisele arusaamale, mille järgi juhivad kohtuvaidlust menetlusosalised ja on olemas üldine siseriiklik menetlusnorm kohtuliku passiivsuse kohta tsiviilmenetluses. Euroopa Kohtul ei ole aga mingit teavet selle kohta, kas Itaalia menetlusõiguses sisaldub selline õigusnorm. Seega ei saa Euroopa Kohus analüüsida sellise normi (kui see on olemas) kohta menetluses tervikuna, vastava menetluse kulgu ning eripärasid erinevates liikmesriigi asutustes.³⁷ Minu arvates ei ole Euroopa Kohtul võimalik anda abstraktset hinnangut.

39. Teiseks selgub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas³⁸ toodi esile asjaolu, et komisjoni oli seadusest nr 8/2013 teavitatud; ja eelotsusetaotluse esitanud kohtu toimikust selgub, et Luna väidab põhikohtuasjas enda kaitseks, et seadust nr 8/2013 ei saa kohaldada, kuivõrd see võeti vastu direktiivi 98/34 artikli 9 lõikes 1 ette nähtud ooteaja nõuet rikkudes.³⁹ Seega on selge, et kui Itaalia menetlusõigus ka sisaldab õigusnormi kohtuliku passiivsuse kohta tsiviilmenetluses, ei rikuks eelotsusetaotluse esitanud kohus direktiivi 98/34 analüüsimisel käesoleval juhul seda õigusnormi. Seega ei tekitataks ka siseriikliku menetlusautonoomia põhimõtte uut erandit.

40. Kolmandaks mõistan ma mingil määral Tšehhi Vabariigi väidet, et see, kui siseriiklikud kohtud uuriksid *ex officio* igas kohtuasjas, kas konkreetse siseriikliku meetme näol on tegemist direktiivi 98/34 kohaldamisalasse kuuluva tehnilise eeskirjaga, oleks siseriiklike kohtute jaoks ebamõistlikult koormav. Sellele küsimusele ei ole alati lihtne vastata.

41. Selle väite osas rõhutan ma, et käesoleval juhul sellist koormat ei esinenud: direktiivi 98/34 potentsiaalne asjakohasus oli toodud otse eelotsusetaotluse esitanud kohtu ette.

42. Üldiselt ei arva ma, et siseriiklikud kohtud peaksid igal juhul tingimata omal algatusel uurima, kas konkreetne meede kuulub direktiivi 98/34 kohaldamisalasse.

43. Pigem näib mulle, et kohustus uurida direktiivi 98/34 tekib igal juhul, kui i) asjaolud on sellised, et siseriiklikul kohtul on teave, mis viitab sellele, et komisjoni *on* direktiivi 98/34 artikli 8 lõike 1 alusel kõnealustest siseriiklikest eeskirjadest teavitatud, või ii) menetlusosaline väidab, et meede, millele tuginetakse, kuulub direktiivi 98/34 kohaldamisalasse. Siis peab siseriiklik kohus seda küsimust

35 — Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb menetlusnormide ühtlustamise puudumisel liidu õigusnorme täita siseriikliku õigusega kehtestatud menetluste ja eeskirjade kohaselt (siseriikliku menetlusautonoomia üldpõhimõte). Selle põhimõtte suhtes kehtib kaks tingimust. Liidu õigusele tuginevaid nõudeid ei tohi kohelda siseriiklikule õigusele tuginevatest nõuetest halvemini (võrdväarsuse põhimõte); ja siseriikliku õigusega ei tohi muuta liidu õiguskorra alusel antud õiguste kasutamist praktikas võimalikuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte). Vt nt kohtuotsus CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika.

36 — Analüüsisides 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT 1993, L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288), leidis Euroopa Kohus, et liidu õigus kohustab siseriiklikke kohtuid omal algatusel uurima lepingutingimuse ebaõiglust, kui nende käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud. See tuleneb asjaolust, et direktiiv 93/13 lähtub eeldusest, et tarbija on suhetes müüja või teenuste osutajaga nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet. Vt kohtuotsus Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika.

37 — Kohtuotsus CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, punkt 25.

38 — Vt käesolev ettepanek, punkt 18.

39 — Komisjon on seda oma kirjalikes seisukohtades kinnitanud.

analüüsima ja vajaduse korral arvestama kohustust järgida artiklis 9 ette nähtud ooteaja kohustusi ja sellest tulenevat rakendamise võimatust eraõiguslike isikute suhtes. Leian, et selline kohustus on olemas ka juhul, kui üks põhikohtuasja pooli ei tugine sõnaselgelt kõnealuse õigusnormi kohaldamise võimatusele, lähtudes sellest, et ei ole järgitud direktiivi 98/34.

Analüüs direktiivi 98/34 alusel

44. Jalatsid on „toode” direktiivi 98/34 artikli 1 punkti 1 tähenduses. Seaduses nr 8/2013 sisalduvad märgistamisnõuded on „tehniline spetsifikatsioon” artikli 1 punkti 3 tähenduses, kuivõrd nad viitavad toote – jalatsi – pakendamisele, märgistamisele või etikettimisele ja näevad seega ette selle toote nõutavad omadused. Seadus nr 8/2013 kui tehniline regulatsioon kuulub selgelt artikli 1 punkti 11 kohaldamisalasse. Seetõttu oli Itaalia kohustatud artikli 8 punkti 1 kohaselt teatama seadusest nr 8/2013 ja järgima artiklis 9 ette nähtud ooteaegu.

45. Direktiivi 98/34 artiklite 8 ja 9 sõnastus väljendab selgelt, et nende sätetega nähakse liidu jaoks ette menetlus, mille abil kontrollida siseriiklike eeskirjade eelnõusid, ja nende jõustumise kuupäev on seatud sõltuvusse komisjoni ja/või teiste liikmesriikide vastuväidete puudumisest. Euroopa Kohus on leidnud, et sellise ennetava kontrolli tõhusust suurendab see, kui tõlgendada direktiivi nii, et teatamiskohustuse rikkumine kujutab endast olulist menetlusviga, mille tulemusel ei ole asjassepuutuvad tehnilised eeskirjad eraõiguslike isikute suhtes kohaldatavad.⁴⁰ Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et juhul, kui tehniline eeskiri võetakse vastu direktiivi 98/34 artikli 9 lõikes 1 ette nähtud ooteaja järgimise kohustust rikkudes, ei saa ka sellele eraõiguslike isikute vastu tugineda.⁴¹

46. Komisjon sai teatise seaduse nr 8/2013 eelnõu kohta 29. novembril 2012.⁴² Selle teavitamise järel esitas Rumeenia valitsus direktiivi 98/34 artikli 8 lõike 1 alusel märkused. Nii Saksamaa kui ka Hispaania valitsus esitasid artikli 9 lõike 2 teise taande alusel üksikasjaliku arvamuse.⁴³ Istungil teavitas komisjon Euroopa Kohut, et esialgne kolmekuuline ooteaeg sai läbi 1. märtsil 2013, kuid üksikasjalike arvamuste tulemusel pikendati seda kuni 30. maini 2013. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, et seadus nr 8/2013 võeti (sellegipoolest) vastu 14. veebruaril 2013. Seaduse vastuvõtmise kuupäev rikub selgelt direktiivi 98/34 artikli 9 lõikes 1 ette nähtud ooteaega.

47. Sellest tuleneb, et seadust nr 8/2013 ei saa eraõiguslike isikute vahelises menetluses kohaldada.

ELTL artiklid 34–36 – esimene ja teine küsimus

48. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, et seadus nr 8/2013 on kohaldatav nahktoodetele üldiselt, ja mina mõistan Euroopa Kohtule esitatud küsimusi nõnda, et need hõlmavad kõiki nahast valmistatud tooteid, mitte üksnes jalatseid. Kuivõrd jalatsite märgistamise direktiivi tuleb tõlgendada lähtudes ELTL artiklitest 34–36, on mugav alustada nende lepingusätete analüüsimisest.

49. Kohustus kinnitada välisriikides töödeldud nahktoodetele päritoluriigile viitav märgistus, milles on kasutatud itaaliakeelseid termineid *cuoio*, *pelle* või *pelliccia* (või nende tuletisi või sünonüüme), on liikmesriikidevahelise koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meede, mis muudab selliste toodete vaba ringluse keerukamaks või kulukamaks. Juba ammu on tunnistatud, et toodete päritolule viitamise eesmärk on võimaldada tarbijatel teha vahet kodumaiste ja importkaupade vahel, mis võimaldab neil muu hulgas leida kinnitust mis tahes eelarvamustele, mis neil võib välismaiste toodete

40 — Kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punktid 41, 44 ja 54.

41 — Kohtuotsus Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, punktid 40–44 ja 49.

42 — Vt käesolev ettepanek, punkt 15 ja 21. joonealune märkus. Seda kuupäeva kinnitasid oma argumentides ka Saksamaa valitsus ja komisjon.

43 — Vt TRIS andmebaasi seoses teatisega nr 2012/667/I.

suhtes olla. Päritolu märkimise nõue ei tee teistes liikmesriikides toodetud toodete turustamist liikmesriigis kõnealustes sektorites mitte üksnes keerukamaks, vaid selle tulemusel aeglustub ka majanduslik põimumine, kuivõrd tööjõu jaotumine liikmesriikide vahel takistab toodetud kaupade müüki.⁴⁴

50. Sellisel märgistamisnõudel, nagu on ette nähtud seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõikes 2, on niisugused omadused.

51. Sellist laadi nõue takistab nahktoodete vaba ringlust, sest kui Itaalias turustatakse välismaiseid tooteid, mille suhtes kehtib nimetatud nõue, i) võivad tarbijaid näha neid tooteid märgistamisnõude tulemusel negatiivselt ja ii) kui see märgistamisnõue ei ole täidetud, ei pruugita neid tooteid Itaalias turule lubada.

52. Selline nõue teeks väljaspool Itaaliat töödeldud nahktoodete ringluse ka kulukamaks. Seega võib juhtuda, et ettevõtjad, kes viivad selliseid tooteid Itaalia turule, peavad kandma suuremaid märgistamiskulusid kui nende konkurendid (kes turustavad Itaalias töödeldud nahktooteid), sest võib juhtuda, et nad peavad Itaalia turu jaoks tootma ja kinnitama spetsiaalseid või täiendavaid etikette. See oleks nii eelkõige siis, kui seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõige 2 teeb päritolu-etiketi nõude kohustuslikuks isegi juhul, kui etikett on mõeldud liidu turu kui terviku jaoks ja sellel on sõna „nahk” erinevates keeltes või jalatsite märgistamise direktiiviga heaks kiidetud nahapiktogramm (selles osas on tekst ebaselge).

53. Lisaks sellele on seadus nr 8/2013 diskrimineeriv meede, kuivõrd see on kohaldatav üksnes neile väljaspool Itaaliat toodetud nahktoodetele, mida ei ole toodetud Itaalia nahast. Itaalia toodetele ei kohaldata täiendava märgistamise nõuet isegi siis, kui kasutatakse välismaist nahka ja selle kirjeldamiseks kasutatakse itaaliakeelseid termineid.

54. Ka ei saa seadust nr 8/2013 õigustada lähtudes ELTL artiklis 36 ette nähtud piiratud eranditest.⁴⁵ Tarbijakaitsele ei saa siin tugineda – see kaupade vaba ringluse põhimõtte erand on kasutatav üksnes nende meetmete osas, mida kohaldatakse vahet tegemata kõigile.⁴⁶ Lisaks, nagu Euroopa Kohus leidis kohtuotsuses komisjon *vs.* Ühendkuningriik⁴⁷, juhul kui Itaalia päritolu naha kasutamine jalatsites toob tarbija arvates kaasa teatud soovitatavad kvaliteediomadused, on sellele päritolule viitamine toodetel või pakendil nende toodete tootjate huvides.

55. Sellest tuleneb, et seadus nr 8/2013 on ELTL artikliga 34 selgelt vastuolus ja selle suhtes ei saa kohaldada ELTL artiklis 36 ette nähtud erandit.⁴⁸

Jalatsite märgistamise direktiiv – kolmas ja neljas küsimus

56. Kolmanda ja neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas jalatsite märgistamise direktiiviga on vastuolus see, kui liikmesriigid kehtestavad nõude märgistada päritoluriik, nii et kõnealustele nahktoodetele kinnitatud etikettidel kasutatakse itaaliakeelset sõna *pelle* (või selle sünonüüme). Ma saan aru nii, et need küsimused puudutavad üksnes jalatseid, mitte nahktooteid üldiselt.⁴⁹

44 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, C-325/00, EU:C:2002:633, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika.

45 — Vt käesolev ettepanek, punkt 2 ja 6. joonealune märkus.

46 — Kohtuotsus Rewe-Zentral, 120/78, EU:C:1979:42, punkt 8.

47 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Ühendkuningriik, 207/83, EU:C:1985:161.

48 — Euroopa Kohtule esitatud materjalides ei viita miski sellele, et tuleks kohaldada artiklit 35 (liikmesriikidevaheliste koguseliste impordipiirangute keeld) ja seega ei ole ma sellele sättele eraldi analüüsi pühendanud.

49 — Vt jalatsite märgistamise direktiivi artikli 1 lõige 1.

57. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt juhul, kui mingi valdkond on ühenduse tasandil täielikult ühtlustatud, tuleb selle valdkonna siseriikliku meetme hindamisel lähtuda ühtlustamise meetme sätetest, mitte esmase õiguse sätetest.⁵⁰

58. Minu hinnangul ei reguleeri jalatsite märgistamise direktiiv ammendavalt kõiki jalatsite märgistamise tahke. Seega viitab artikkel 5 sõnaselgelt sellele, et direktiiviga nõutud teabe kõrval võib olla täiendavat tekstiteavet ja põhjenduses 7 on öeldud, et jalatsite märgistamise direktiiviga „nähakse ette üksnes sellised nõuded, mis on selle kohaldamisalas olevate toodete vaba liikumise jaoks möödapääsmatud”. Direktiiviga ei reguleerita aga ammendavalt jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist. Viidates sellele, et asjassepuutuv jalats on tehtud nahast, tuleb kasutada kas vastavat sõna (itaalia keeles *cuoio*) või I lisa punkti 2 alapunkti a jaotises i esitatud nahapiktogrammi.

59. Jalatsite märgistamise direktiivi artiklid 1 ja 4 koostoimes I lisaga viitavad sellele, et direktiiviga ei kehtestata selles osas mitte miinimumnõudeid, vaid üsna ammendavad eeskirjad. Seega ei ole liikmesriikidel õigust võtta vastu rangemaid nõudeid. Lisaks sellele on liikmesriikidel artikliga 3 sõnaselgelt keelatud direktiivi märgistamisnõuetele vastavate jalatsite ringluse keelamine või takistamine.

60. Seega, juhul kui jalatsid täidavad jalatsite märgistamise direktiivi märgistamisnõudeid, ei tohi Itaalia õigusaktidega muuta nende ringlust siseturul sõltuvaks sellest, kas ühtlasi on viidatud naha päritoluriigile.

61. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib konkreetselt teada, kas liikmesriikidel on keelatud rakendada sellist märgistamisnõuet nagu põhikohtuasjas toodete suhtes, mis on toodetud väljaspool Itaaliat nahast, mis on pärit teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest ja on seaduslikult viidud siseturule (kolmas küsimus) või mida *ei ole* varasemalt seaduslikult viidud siseturule (neljas küsimus).

62. Mulle näib, et jalatsite märgistamise direktiivi artikliga 3 on selgelt vastuolus, kui sellise siseriikliku meetmega nagu seadus nr 8/2013 kehtestatakse teistes liikmesriikides töödeldud või neis liikmesriikides seaduslikult turule viidud nahast jalatsitele täiendavaid märgistamisnõudeid. (Selline kohustus on käesoleva ettepaneku punktides 48–55 toodud põhjustel kokkusobimatu ka ELTL artikliga 34.) Samuti on jalatsite märgistamise direktiiviga kokkusobimatu sellise meetme kohaldamine kolmandates riikides neis riikides töödeldud nahast valmistatud jalatsitele, kui sellised jalatsid on seejärel seaduslikult imporditud siseturule.

63. Eelotsusetaotluses ei viidata sellele, kas põhikohtuasja esemeks olevate jalatsite puhul on jalatsite märgistamise direktiivi nõuded täidetud. Konkreetsemalt ei ole Euroopa Kohtule öeldud, kas kõnealuste jalatsite sisetallal olevad sõnad *pelle* või *vera pelle* on esitatud lisaks artiklis 4 ja I lisa nõutud teabele või kas neile jalatsitele on märgitud üksnes need sõnad ja neil ei ole I lisa punkti 2 alapunkti a alajaotises i ette nähtud piktogrammi ega itaaliakeelset viidet „nahk” (*cuoio*).

64. Terviklikkuse huvides lisan, et kui kõnealused tooted ei vasta jalatsite märgistamise direktiivi nõuetele, tuleks seda seisukohta analüüsida üldisemalt ELTL artikli 34 valguses.⁵¹

50 — Kohtuotsus AGM-COS.MET, C-470/03, EU:C:2007:213, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika.

51 — Vt käesolev ettepanek, punktid 48–55.

Ajakohastatud tolliseadustik – viies ja kuues küsimus

65. Minu hinnangul ei ole vaja uurida, kas seadus nr 8/2013 on kooskõlas õigusnormidega toodete päritolu kindlakstegemiseks ajakohastatud tolliseadustiku järgi (viies ja kuues küsimus). Määruse nr 450/2008 artikkel 36 puudutab kauba mittesooduspäritolu määramist artiklis 35 ette nähtud konkreetsetel asjaoludel.⁵² Näib, et need õigusnormid ei mõjuta seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõike 2 kohaldamise lubamist või selle keelamist. Lisaks sellele ei vaielda selle üle, et kõnealuste nahktoodete tootmisel kasutatud nahk ei ole Itaalia päritolu. Seega näib mulle, et viies ja kuues küsimus ei ole asjakohased ja puudub vajadus neile vastata.

Ettepanek

66. Eelnevast tulenevalt teen ettepaneku, et Euroopa Kohus vastaks Tribunale di Milano (Itaalia) esitatud eelotsusetaotlusele järgmiselt:

Siseriiklik õigusnorm, millega nähakse ette kohustus kinnitada välisriikides töödeldud nahktoodetele päritoluriigile viitav märgistus, milles on nende toodete kirjeldamiseks asjassepuutuva liikmesriigi keeles või keeltes kasutatud termineid nagu „nahk”, „kvaliteetnahk” või „karusnahk” (või nende tuletisi või sünonüüme), on tehniline eeskiri Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, artikli 1 punkti 11 tähenduses. Selle vastuvõtmine direktiivi artikli 9 lõikes 1 ette nähtud edasilükkamise ajavahemikku rikkudes kujutab endast olulist menetlusviga, mille tõttu ei saa seda kohaldada.

Selline õigusnorm on igal juhul diskrimineeriv meede, mille toime on samaväärne liikmesriikidevahelise koguselise impordipiiranguga, mis on ELTL artikliga 34 keelatud ega kuulu ühegi artiklis 36 loetletud erandi kohaldamisalasse. Seega ei saa seda eraõiguslike isikute vahelises tsiviilmenetluses kohaldada.

Viimaks, osas, milles selline õigusnorm on kohaldatav jalatsitele, mille puhul on täidetud märgistamisnõuded, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. märtsi 1994. aasta direktiivis 94/11/EÜ tarbijale müügiks ette nähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, on see vastuolus eelkõige selle direktiivi artiklitega 3 ja 5.

Direktiivi 94/11/EÜ I lisa

52 — Vt käesolev ettepanek, punkt 3.

1. Jalatsite osiste määratlus ning vastavad piktogrammide või kirjajärgide teave

	<i>Piktogramm</i>	<i>Kirjajärg teave</i>
<p>a) Pealne See on välistalla külge kinnitatud struktuuriele- mendi väliskülg.</p>		<p>F Tige D Obermaterial IT Tomia NL Bovendeel EN Upper DK Overdel GR ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΡΟΣ ES Empeine P Parte superior ► AI CZ Vrchní EST Pealne LV Virsa LT Viršus HU Felsőréteg M Wirt PL Wierzch SI Zgomnji del SK Vrchní ◀ ► MI BG мрежа вачр RO Față ◀ ► MZ HR Gornjište ◀</p>
<p>b) Vooder ja sisetald See on pea- ja sisetalla vooder, mis moodustab jalatsi sisemise osa.</p>		<p>F Doublure et semelle de propreté D Futter und Decksohle IT Fodera e Sottopiede NL Voering en inlegzool EN Lining and sock DK Foring og bindsål GR ΞΟΔΠΕΕ ES Forro y plantilla P Forro e Palmilha ► AI CZ Podšívka a stélka EST Vooder ja sisetald LV Odere un ieliekamā saistrole LT Pamašalas ir įklotė HU Béleés és fedőtalpbélés M Inforra u suletta PL Podszewka z wyściółką SI Podloga in vložek (strelka) SK Podšívka a stielka ◀ ► MI BG подметка и crema RO Căptușeală și acoperiș de brant ◀ ► MZ HR Podstava i uložna tabanica ◀</p>

c) **Välisald**

See on jaksiti ahmine osa, mis on kinnitatud pealse külge ja peab tagama tugevat kuhmist.

Piktogramm

Kõrvald keave

- F Semelle extérieure
- D Laufsokle
- IT Suola esterna
- NL Buitenzool
- EN Outer sole
- DK Ydersål
- GR ΞΟΑΑ
- ES Suela
- P Sola
- **AI** CZ Podešev
- EST Välisald
- LV Ārējā zole
- LT Padas
- HU Járótalp
- M Petti ta' barra
- PL Spód
- SI Podplat
- SK Podošva ◀
- **MI** BG външно
кожени
- RO Tapă exterioră ◀
- **MZ** HR Potplat
(donjište) ◀

2. **Materjalide määratus ja vastavad piktogramm**

Materjale käsitlevad piktogramm peaksid paiknema märgisel nende piktogrammide kõrval, mis on seotud artiklis 4 ja käesoleva lisa 1. osas määratletud jalatsi koosseisuga.

Piktogramm

Kõrvald keave

a) **i) Nahk:**

Üldine termin toomaha kohta, mille algupärane kindjas struktuur on peaaegu rikkumata ja mis on parkimisega muudetud kõdumemiskindlaks. Karvad või vill võivad olla eemaldatud või mitte. Nahk võib olla tehtud eme või pärast parkimist kihtideks jaotatud või lõigustatud toornahkadest. Kui pargitud toomahk on mehaaniliselt ja/või keemiliselt peenestatud kiudjateks osakesteks, väikesteks tükkideks või pulbriks ja kui nahale seejärel on kas sidurva ainega või ilma selleta antud kihtede või muu kuju, siis ei ole sikki tegemist nahaga. Kui nahale on ükskõik millisel kujul karmud pinnakate või vämmistus, ei tohi selline pealispinnakiht olla paksem kui 0,15 mm. Käesolev määratus hõlmab kõiki nahku, piiramata teiste jurüüdiiliste kohustuste, nt Washingtoni konventsiooni kohaldamist.

Kui terminit „täistoimnahk“ kasutatakse artiklis 5 nimetatud vabatahtlikus täiendavas tekstiteabes, kohaldatakse seda naha suhtes, millel on algupärane toime pärast epidermise eemaldamist esiletulev pealispind ja mille pealispinnast ei ole millegi eemaldatud lõikamise, hõõrumise või õhustamise teel.

- F Cuir
- D Leder
- IT Cuoio
- NL Leder
- EN Leather
- DK Læder
- GR ΔΕΡΜΑ
- ES Cuero
- P Couros e peles curtidas
- **AI** CZ Useň
- EST Nahk
- LV Āda
- LT Oda
- HU Bőr
- M Ġilda
- PL Skóra
- SI Usnje
- SK Useň ◀
- **MI** BG кожа
- RO Piei cu fașă naturală ◀
- **MZ** HR Koža ◀

a) **ii) Kaetud nahk**

See on nahk, mille pinnakate ei ületa üht kohandikku toote kogupaksusest, kuid ületab 0,15 mm.

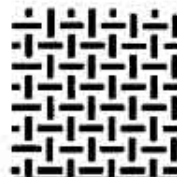

Käiguääk teave

- F Cuir enduit
- D Beschichtetes Leder
- IT Cuoio rivestito
- NL Gecoat leder
- EN Coated leather
- DK Overtrukket læder
- GR ΕΠΙΧΡΩΜΕΝΟ ΔΕΡΜΑ
- ES Cuero untado
- P Couro revestido
- **AI** CZ Povrstvená ušeň
- EST Kaetud nahk
- LV Pārkāta āda
- LT Padengta oda
- HU Bevonatos bőr
- M Ğilda maksiya
- PL Skóra pokryta
- SI Krho usaje
- SK Povrstvená ušeň ◄
- **MI** BG кожа покритна
- RO Piei cu față corectată ◄
- **M2** HR Koža korigiranog lica ◄

b) **Natursesed tekstilmaterjalid ja sünteetised või muud tekstilmaterjalid**

„Tekstilmaterjalid“ on kõik direktiivi 71/307/EMÜ ja selle muudatustega hõlmatud tooted.

- F Textile
- D Textil
- IT Tessili
- NL Textiel
- EN Textile
- DK Tekstilmaterialer
- GR Υφάσματα
- ES Textil
- P Têxteis
- **AI** CZ Textilie
- EST Tekstiil
- LV Tekstilmateriāls
- LT Tekstilė
- HU Textil
- M Tessut
- PL Materiał włókienniczy
- SI Tekstil
- SK Textil ◄
- **MI** BG текстил
- RO Textile ◄
- **M2** HR Tekstil ◄